

STROM ŽIVOTA
AKADÉMIA

ENVIRA PÁTRAČKA

ODPADY

6+

ODPADY

O našu planétu by sa mal starať každý človek. Od našich činov totiž závisí nielen naša budúcnosť, ale aj budúcnosť miliónov druhov rastlín a živočíchov. Momentálne na zemi žije 8 miliárd ľudí, z ktorých každý potrebuje okrem potravy, vody a bývania aj množstvo ďalších produktov na uspokojenie svojich potrieb. Každý produkt skôr či neskôr skončí svoju existenciu a stane sa odpadom. Preto by sme mali minimalizovať množstvo nášho odpadu, prípadne nájsť spôsoby, ako mu dať druhú šancu.

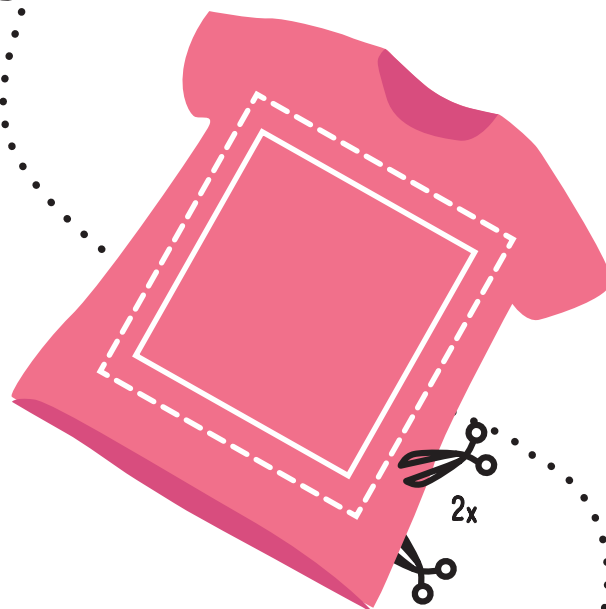
Úloha č. 1: Zachránené tričko

Určite máte vo svojej skrini kúsok oblečenia, ktoré sú vám malé alebo ste ich veľmi dlho nenosili. Ak už oblečenie nie je vhodné, aby ste ho niekomu darovali, stále môže byť ešte užitočné. Zo starého trička sa dá napríklad vyrobiť **taška** a **obliečka na vankúš**.

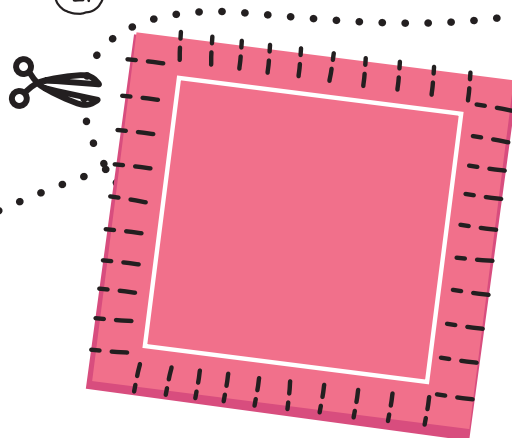
AKO VYROBIŤ OBLIEČKU?

- Kriedou obkreslite tvar menšieho vankúša na tričko. K tomuto nákresu pridajte z každej strany 5 cm a tento obrys vystrihnite. Rovnako postupujte aj pri druhom kuse látky, ktorú vystrihnete z chrbtovej strany trička.
- Preložte vystrihnuté kusy látky cez seba a z každej strany ich nastrihnite po celom obvode na pásiky o dĺžke cca 4 cm.
- Nastrihnuté pásiky z oboch dielov látky pozväzujte a vytvorte tak originálnu obliečku.

1. STARÉ TRIČKO:

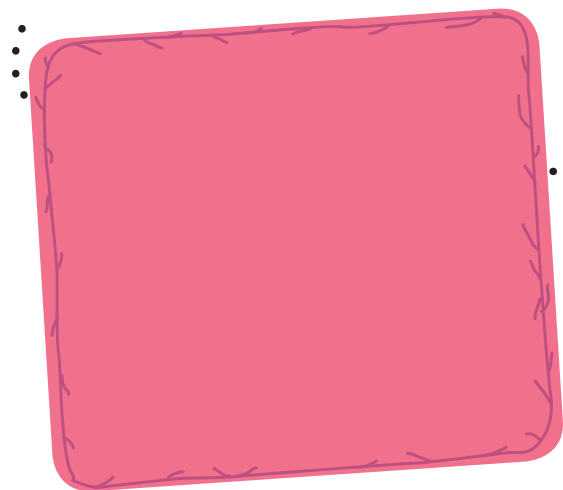
2.

3.

HOTOVÁ OBLIEČKA:

Na hodnotenie nám pošlite fotografie vašich upcyklovaných tričiek.

Úloha č. 2: Cirkulátor

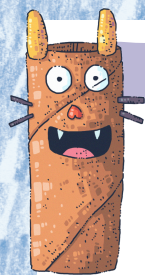
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie, prenájom, zdieľanie, podpora lokálneho obchodu, produkty s dlhou životnosťou, využívanie opravovní, demontáž umožňujúca oddelenie jednotlivých komponentov či materiálov a ich následné zhodnotenie, to je základ cirkulárnej ekonomiky.

Urobte doma revíziu hračiek, oblečenia alebo iných vecí. Vytriedte také, ktoré už nepotrebujete alebo využívate len málo. Následne si zorganizujte výmennú burzu a tieto veci darujte. Za darovanými vecami vám nemusí byť smutno, pretože na burze nájdete nové vecičky, ktoré vám urobia radosť. Zároveň tak pomôžete prírode, pretože ušetríte množstvo zdrojov, ktoré sú potrebné na ich vyrobenie.

DAROVANÉ VECI (MOJE)
NA VÝMENNEJ BURZE:

ZÍSKANÉ VECI
Z VÝMENNEJ
BURZY:

Úloha č. 3: Odpad ako umenie

Inšpirujte sa k tejto téme našim vedeckým okienkom, ktoré nájdete TU:

Zároveň sme pre vás pripravili niekoľko príkladov:

EKOPOHĽADNICA

S použitím strúhadla na ceruzky sa dá aj z odpadu vytvoriť krásna pohľadnica. Ako? Budete potrebovať rôznofarebné ceruzky, strúhadlo, výkres, disperzné lepidlo a nožnice. Opatrne zastrúhajte všetky farebné ceruzky tak, aby ste stružliny z ceruziek nepolámali. Na tvrdší výkres ich nalepte pomocou disperzného lepidla a dokreslite k nim podľa vlastnej fantázie ľubovoľný obrázok. Pošlite nám fotografiu svojho výtvoru a originálom potešte svojich najbližších. Nezabudnite im vysvetliť, že to, čo je pre mnohých odpad, sa v skutočnosti môže premeniť na peknú či potrebnú vec.

PLECHOVKY AKO UMENIE

Odstráňte z plechoviek papierový obal a odmastite s použitím saponátu ich povrch. Buďte opatrný, aby ste sa neporezali na ostrých stranách. Využite rôzne techniky a vlastnú fantáziu. Môžete do nej urobiť dierky s využitím klinca a kladivka a vytvoriť tak tienidlo na sviečku či lampu. Alebo rôzne veľké plechovky oblepte zbytkami špagátikov, bavlniek, vaty a inými materiálmi, uviažte ich na rôzne dlhé špagátiky a vyrobte tak zvonkohru, či strašiaka na odplašenie holubov. Môžete z nich tiež vyrobiť veselé postavičky, či škriatkov a ochrancov stromu, ktorými si skrášlite vašu záhradu.

PODLADNIČKA

Povoľte uzdu fantázii a vyrobte si pokladničku podľa vlastne vôle, ale s využitím odpadových produktov. Vyrobte ju napríklad z nepotrebnéj plastovej fľaše. Použite zbytky papiera a farby z výtvarnej výchovy, ako aj iné odpadové materiály. Hrdlo s uzáverom bude rypáčik pokladničkového prasiatka a na druhej strane bude chvost. Nohy prasiatka môžu byť z vrchnáčikov od fliaš, v strede tela nožnicami vyrežte otvor, ktorým budete do prasiatka vhadzovať našetrené peniaze.

Na hodnotenie nám nezabudnite poslať fotografie vašich výtvorov!

Úloha č. 4: Nekupuj - vyrob si

Vyrobte si vlastnú drogériu. Receptov nájdete na internete určite množstvo. My sme pre vás pripravili osviežovač, balzam na pery a soľ do kúpeľa.

OSVIEŽOVAČ Z KVETOV

Na prechádzke po lúke nazbierajte lúčne kvety, pridajte k nim levanduľu či lupienky ruží a všetko nechajte dôkladne vyschnúť. Potom usušené kvietky nasypete do skleneného pohárika a položte si ho na stolík blízko postele. Ak po čase vôňa stratí na intenzite, stačí pohárikom potriať, prípadne na lupienky kvetov kvapnúť pár kvapiek esenciálneho oleja. Ušetríte tak na drahých a zdraviu a planéte škodiacich osviežovačoch.

BALZAM NA POPRASKANÉ PERY

V malom hrnčeku, ktorý vložíte to hrnca s horúcou vodou roztopte 3 g včelieho vosku, pridajte 2 g kokosového tuku a lupienok z nechtíka lekárskeho. Roztopenú zmes nalejte do pripravenej nádoby, počkajte kým hmota stuhne a až potom ju uzatvorte. Nezapomnite si na balzam napísať dátum výroby a spotrebovať ho do 6 mesiacov.

EKO-ČISTIC

Keď sa vám najbližšie v domácnosti minie čistič (rozprašovač), plastovú nádobu nevyhadzujte. Naplňte ju ekologickým čističom z octu podľa nášho návodu. Potrebovať budete len vodu, ocot, a prostriedok na riad. Nádobu naplňte do 1/2 vodou, zvyšok pridajte ocot a pár kvapiek prostriedku na riad. Zarobení čistič zamiešajte alebo pretrepte a nechajte odstáť.

Pre vôňu doň môžete pridať napríklad aj levanduľu alebo citrón. V takom prípade je ale lepšie prostriedok nechať pár dní vyluhovať.

Úloha č. 5: Zmena správania pri nakupovaní

Jedlo je vzácny dar, ktorým sa nesmie plytvať. Nie je to lacné, správne, morálne ani ekologické. **V priebeh týždňa sledujte, koľko potravinových zvyškov skončí v koši. Navrhňte spôsob, ako tomu predísť zmenou správania pri nakupovaní a informujte o svojich zisteniach aj vašich rodičov.**

DEŇ V TÝŽDNI:

ROZPIS (ZOZNAM) ZBYTOČNE VYHODENÝCH POTRAVIN:

PONDELOK

UTOROK

STREDA

ŠTVRTOK

PIATOK

SOBOTA

NEDEĽA

PLÁN ZMENY

Úloha č. 6: Separácia

Triedený zber komunálnych odpadov je činnosť, pri ktorej sa oddelia zložky komunálnych odpadov. Jedná sa o mechanické oddelenie určitej časti odpadu a jej umiestnenia do samostatnej nádoby na to určenej. Veľa ľudí má stále problém rozlíšiť, ktoré odpadky patria do ktorých nádob na separovaný zber odpadu.

Vyrobte logo, alebo inú pomôcku na zvýšenie úspešnosti separovania. Fantázii sa medze nekladú - zvolte ľubovoľnú techniku a spôsob, ako tento cieľ dosiahnuť.

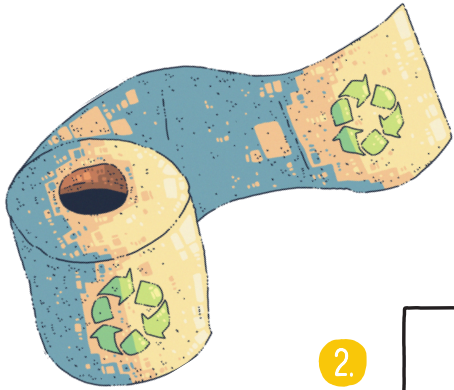
Úloha č. 7: Tajnička

V tajničke sa nachádza symbol pre výrobok, v ktorom končia odpadky.

1. Materiál používaný napríklad pri výrobe okien, pohárov, ktorý sa v prírode nerozkladá a môžeme ho stále recyklovať. Ako odpad patrí do špeciálnej nádoby, ale pozor nie v prípade porcelánu, keramiky, zrkadiel, žiaroviek, monitorov a pod.
2. Prídavné meno, popisujúce služby miest a obcí, vzťahujúce sa napr. na údržbu zelene, odvoz odpadu, upratovacie práce na verejných priestranstvách, zimnú údržbu komunikácií a pod.
3. Proces opätovného využitia predtým už použitých materiálov a produktov
4. Tento typ odpadu patrí medzi najpoužívanejšie materiály vo všetkých odvetviach a patrí do žltého kontajnera na odpad
5. Súhrn predmetov z rozličného materiálu, ktoré slúžia na ochranu a ozdobu ľudského tela. Synonymom tohto slova je „odev“.
6. Ide o výstup z výroby, hmotný statok, ktorý pred tým ako sa stane odpadom má úžitkovú hodnotu, napĺňa ľudské potreby a predáva sa ako tovar.
7. Tvrdý papier používaný na balenie nábytku, elektrospotrebičov, ale aj pizze.
8. Tvrdší biologicky rozložiteľný prírodný obal stromov, ktorý patrí do bioodpadu.
9. Môže byť plastová, papierová či plátenná... a používa sa na prenos tovaru z obchodu do domácnosti.

1.

1

2.

2

3.

3

4.

4

5.

5

6.

6

7.

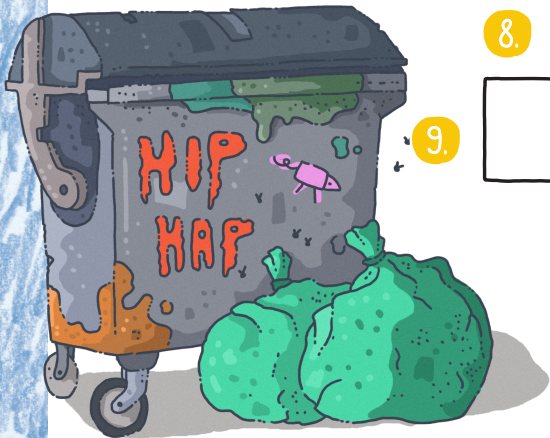
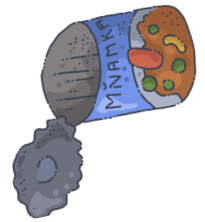
7

8.

8

9.

9

Tajnička: